

OECD *Multilingual Summaries*
OECD-FAO Agricultural Outlook 2012
Summary in Czech

Read the full book on:
[10.1787/agr_outlook-2012-en](http://dx.doi.org/10.1787/agr_outlook-2012-en)

Zemědělství – Výhled OECD-FAO pro rok 2012

Přehled v českém jazyce

- Toto je 18. vydání výhledu zemědělství a 8. vydání, které bylo připraveno ve spolupráci s Organizací OSN pro výživu a zemědělství (FAO).
- Tento výhled spojuje odborné zkušenosti obou organizací týkající se komodit, politických opatření a jednotlivých zemí s komentáři a údaji spolupracujících členských států. Zpráva informuje o trendech světového obchodu s biopalivy, obilovinami, olejinami, cukrem, masem, rybami a mléčnými výrobky, které jsou očekávány v letech 2012–2021, a přináší hodnocení současného vývoje, klíčových problémů a nejistoty na trzích s těmito komoditami.
- Společně vytvořený modelovací systém založený na modelu AGLINK organizace OECD a modelu COSIMO organizace FAO zajišťuje ucelenost předpokládaného vývoje. Toto vydání obsahuje zvláštní článek na téma zvýšení růstu zemědělské produktivity udržitelným způsobem.

Stručný výhled

Ceny klesly z nedávných maximálních hodnot, ale inflace cen potravin v rozvojových zemích stále představuje problém

Nedávné zprávy o výhledu v zemědělství, které vydaly organizace OECD a FAO, se zaměřily na vysoké a nestabilní ceny zemědělských komodit. Zdůraznily skutečnost, že v důsledku reakce trhu ceny sice klesly, ale zůstaly na vyšší úrovni kvůli pokračující silné poptávce a stoupajícím cenám některých vstupních nákladů. Jak se očekávalo, ceny začaly klesat, ale zůstaly stále relativně vysoké. Růst cen potravin na maloobchodní úrovni od svého vrcholu v roce 2008 výrazně poklesl a snížil se jeho dopad na celkovou inflaci. Inflace cen potravin je však v mnoha rozvojových zemích stále vysoká a postupuje rychleji než celková inflace ve většině sledovaných zemí.

Udržitelné zvýšení produktivity je klíčem k vyřešení stoupající poptávky

Nestabilní ceny vyvolávají obavy a v případě malých zásob představují spolu s proměnlivostí výnosů způsobenou počasím hlavní hrozbu. Díky oživení v oblasti rostlinné výroby se objem zásob do jisté míry zvýšil a trhy se v roce 2012 zdají být klidnější. Klíčovou otázkou globálního zemědělství je, jak zvýšit produktivitu udržitelnějším způsobem, aby bylo možné uspokojit rostoucí poptávku po potravinách, krmivu, pohonných hmotách a tkaninách.

Očekává se, že se ceny udrží na vyšších hladinách

Očekává se, že nominální ceny komodit zahrnutých v tomto přehledu budou v následujících deseti letech stoupat. V reálném vyjádření (se zohledněním inflace) zůstanou ceny oproti aktuálním hodnotám stejné nebo nižší, podle předpovědi však budou ve srovnání s předchozím desetiletím o 10 až 30 % vyšší.

Rostoucí ceny energií představují klíčový základní předpoklad

Míra propojení globálního zemědělství a energetických trhů se stále zvyšuje. Očekávané ceny ropy obsažené v makroekonomických předpovědích jsou v průměru asi o 25 amerických dolarů vyšší než vloni (v rozmezí od 110 do 140 USD za barel během analyzovaného období). Vyšší ceny ropy jsou základním faktorem, který se podílí na zvýšení cen zemědělských komodit. Měly vliv nejen na náklady na výrobu související s ropou, ale také na zvýšenou poptávku po biopalivech a zemědělských surovinách využívaných při jejich výrobě.

Omezené zdroje a vysoké náklady brzdí růst výroby navzdory vzestupnému cenovému trendu

Navzdory vysokým cenám se očekává pomalejší růst výroby. Růst globální zemědělské produkce dosahoval v posledních desetiletích více než 2 % ročně, ale v příští dekádě se očekává zpomalení na 1,7 % ročně. Odhaduje se, že stále omezenější zdroje, tlak na ochranu životního prostředí a vyšší náklady některých vstupů brání odezvě na straně nabídky v podstatě ve všech regionech. Proto tento výhled doporučuje věnovat více pozornosti zvýšení udržitelného růstu zemědělské produktivity.

Vývoj na trzích i nadále určují rozvojové země

Díky většímu potenciálu k rozšíření zemědělsky obhospodařených půdních ploch a zvýšení produktivity budou do roku 2021 rozvojové země i nadále hlavním zdrojem růstu globální zemědělské produkce. Očekává se, že meziroční růst v těchto zemích dosáhne v průměru 1,9 %, zatímco v rozvinutých zemích 1,2 %. Odhaduje se, že do roku 2021 na

planetě přibude 680 milionů lidí. Nejrychlejší tempo růstu se předpokládá v Africe a Indii. Rostoucí příjmy a míra urbanizace povedou ke změně stravovacích zvyklostí: Poroste spotřeba průmyslově zpracovaných potravin, tuků a živočišných bílkovin. V návaznosti na to poroste obliba kvalitnějších druhů masa a mléčných výrobků, což zvýší nepřímou poptávku po hrubozrnných obilovinách a olejnatých semenech pro krmení hospodářských zvířat.

Na rozšiřujícím se světovém zemědělském trhu budou mít rostoucí podíl rozvíjející se ekonomiky

Na rozšiřujícím se světovém zemědělském trhu budou mít rostoucí podíl rozvíjející se ekonomiky. Mezi nejvýznamnější patří země jako Brazílie, Indonésie, Thajsko, Rusko a Ukrajina, které výrazně investovaly do rozšíření výrobní kapacity v oblasti zemědělství. V roce 2021 budou rozvojové země tvořit většinu exportérů rýže, olejnin, zeleniny a palmového oleje, bílkovinných produktů, cukru, hovězího a drůbežího masa, ryb a rybích výrobků.

Nejdůležitější zprávy v oblasti komodit

Výroba biopaliv a obchod s nimi se rozšíří

Předpokládá se, že globální produkce bioetanolu a bionafty se do roku 2021 téměř zdvojnásobí. Hlavními producenty budou Brazílie, Spojené státy a Evropská unie. Biopalivo se vyrábí především ze zemědělských surovin a očekává se, že do roku 2021 bude mít rostoucí podíl na globální produkci cukrové třtiny (34 %), rostlinných olejů (16 %) a hrubozrnných obilovin (14 %).

Očekává se růst bilaterálního obchodu s etanolem mezi Spojenými státy a Brazílií

Očekává se, že vládami sjednaný obchod s etanolem mezi Spojenými státy a Brazílií poroste. Tento výhled očekává, že Spojené státy budou importovat etanol vyrobený z cukrové třtiny především z Brazílie, aby tak uspokojila domácí poptávku po pokročilých biopalivech. Brazílie bude dovážet levnější etanol vyrobený z kukuřice hlavně ze Spojených států, aby uspokojila poptávku velkého vozového parku s flexibilním pohonem. Podle předpokladů klesne okolo roku 2016 poptávka po amerických směsích s nízkým obsahem etanolu a zvýší se poptávka po palivu s vyšším obsahem etanolu.

Černomořská oblast bude hrát významnější roli

Poměr obilných zásob zůstává pod historickým průměrem. V důsledku toho hrozí v budoucnu nestabilita cen. Předpokládá se, že Rusko, Ukrajina a Kazachstán se do roku 2021 stanou výrazně významnějšími exportéry obilí. Vysoká proměnlivost produkce tohoto regionu však může mít dopad na světový obchod a nestabilitu cen na celém světě. Dle odhadů zvýší nejméně rozvinuté asijské země export rýže, zatímco Afrika bude rýži ve větší míře importovat.

Největším dovozcem olejnatých semen zůstane i nadále Čína

Výrobě a vývozu olejnin budou i nadále dominovat tradiční hráči, ale očekává se, že na růstu světového vývozu se budou stále více podílet noví exportéři jako Ukrajina a Paraguay. Čína, největší dovozce, bude mít více než polovinu celkového světového importu. V analyzovaném období se očekává zpomalení růstu produkce olejnin v Brazílii: ze 4,9 % na méně než 2 % ročně.

Brazílie vládne světovému trhu s cukrem

Poptávka potravinářského i lihovarnického průmyslu po cukrových plodinách bude ze střednědobého hlediska uspokojena. Ceny cukru tak zůstanou na vysoké úrovni. Asijské trhy s cukrem budou i nadále ovlivněny výrobními cykly, což povede k příležitostným velkým výkyvům v oblasti obchodu a ke kolísání cen. Vzhledem k dominantnímu

postavení Brazílie na trhu s cukrem je klíčovým faktorem rozdělení cukrové třtiny z této oblasti mezi výrobu etanolu a cukru.

V rozvojových zemích stoupá spotřeba masa

Rostoucí poptávka po masu bude sledována především ve velkých asijských ekonomikách, v zemích, které vyvážejí surovou ropu, a v Latinské Americe, kde se očekává významné zvýšení příjmů. Vzhledem k nízké ceně bude dominovat drůbeží maso jako nejlevnější a nejdostupnější zdroj živočišných bílkovin. Předpokládá se, že na konci analyzovaného období masný průmysl zpracovávající drůbeží maso dokonce předběhne průmysl zpracovávající maso vepřové.

Akvakultura předběhne tradiční rybolov

Produkce ryb je jedním z nejrychleji rostoucích odvětví, která zajišťují zdroj živočišných bílkovin. V oblasti rybolovu a akvakultury se během analyzovaného období očekává 15% růst. Akvakultura s 33% růstem však do roku 2018 předstihne tradiční rybolov jako primární zdroj ryb určených pro lidskou spotřebu.

Rozvojové země budou nejvýznamnějšími producenty mléka

V rozvinutých zemích se předpokládá mírný nárůst spotřeby mléčných výrobků s výjimkou sýrů a čerstvých produktů. V rozvojových oblastech se do roku 2021 očekává přibližně 30% zvýšení spotřeby všech výrobků. Podle odhadů předstihnou rozvojové země v roce 2013 rozvinuté státy v produkci mléka, přičemž v Číně a Indii se očekává výrazné zvýšení výroby v tomto odvětví.

Čas na změnu – dlouhodobé perspektivy

Do roku 2050 se výroba musí zvýšit o 60 %

Aby mohla být poptávka po potravinách uspokojena, objem zemědělské výroby se v příštích 40 letech musí zvýšit o 60 %. Ve srovnání s úrovní let 2005/2007 to znamená v roce 2050 zvýšení o další 1 miliardu tun obilovin a 200 milionů tun masa ročně. Bude také nutné zajistit další výrobou suroviny pro rozšířenou výrobu biopaliv.

Vyšší výnosy v důsledku vyšší produktivity

V celosvětovém měřítku je prostor pro rozšíření zemědělské výroby omezen. Očekává se, že do roku 2050 se celková plocha orné půdy zvětší pouze o 69 milionů hektarů (méně než 5 %). Aby tedy byla zajištěna větší produkce, bude nutné dosáhnout vyšší produktivity, stejně jako tomu bylo v uplynulých 50 letech. Zvýšení produktivity bude klíčové pro udržení cen potravin v kontextu stále omezenějších zdrojů a snižování globální potravinové nejistoty. Nárůst produktivity ve střednědobém horizontu může zajistit především snížení mezer v produkci rozvojových zemí. Podle stylizovaného scénáře se však může očekávat, že významný podíl zvýšené produkce zemědělských plodin bude směřovat do výroby biopaliv.

Lepší udržitelnost je klíčová

Zároveň je stále důležitější, aby se udržitelnějším způsobem využívala dostupná půda, voda, mořské ekosystémy, rybí populace, lesy a biodiverzita. Přibližně 25 % veškeré zemědělské půdy vykazuje vysoký stupeň eroze. V mnoha zemích je realitou kritický nedostatek vody. Mnoho druhů ryb je loveno v příliš velkých počtech, nebo jim to hrozí. Prosazuje se názor, že změny klimatu budou stále silnější a extrémní výkyvy počasí častější.

Vlády by měly zajistit příznivé prostředí

Mezi důležité politické výzvy uvedené v tomto přehledu patří podpora lepších zemědělských postupů, zajištění zdravého obchodního, technického a regulačního prostředí, posílení inovačních systémů (např. v oblasti výzkumu,

vzdělávání, rozšíření, infrastruktury) a zavedení opatření, jež budou řešit specifické potřeby drobných zemědělců. Dalším klíčovým bodem nutným k zajištění uspokojení rostoucí poptávky a zvýšení produktivity dodavatelského řetězce jsou opatření vedoucí ke snížení potravinového odpadu a plýtvání potravinami.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary !

OECD/FAO (2012), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2012*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2012-en